

SÈRIE 2**OPCIÓ A**

1) Enric Gallén ha remarcat: “Si un tret diferencia sobretot *Maria Rosa* de les dues peces de base realista que l’havien precedit – *La boja* i *En Pólvora* –, és l’atenció exclusiva que Guimerà atorga a la complexa relació que es basteix entre Marçal i Maria Rosa, i que va saber dur fins a les últimes conseqüències del drama”. Comenteu aquest text tot explicant en tota la seva complexitat la relació entre els dos personatges, tenint en compte els sentiments de Marçal i Maria Rosa, la percepció que en tenen altres personatges, especialment el Badori i el Gepa, i el desenllaç de l’obra.

[3 punts]

L’alumne/a ha d’explicar –tractant-ho en conjunt o separadament: com evoluciona la relació entre Marçal i Maria Rosa; què caracteritza el conflicte sentimental de la dona situada entre el record de l’Andreu i l’atracció vers el Marçal; com és vista aquesta situació de Maria Rosa pels altres personatges, singularment pel Badori i el Gepa, i com es resol al final de l’obra. Cadascun d’aquests dos aspectes es valorarà amb 1 punt.

Es pot valorar també la inclusió d’altres punts, a banda dels esmentats, sempre que n’estigui ben argumentada la incorporació. La puntuació, en tot cas, no excedirà mai els 3 punts que val la pregunta.

2) Explica com a *Bruixa de dol* l’amor i la solitud esdevenen temes recurrents i com s’hi utilitzen imatges i formes mètriques lligades a la tradició, combinades amb la veu personal de la seva autora.

[2 punts]

L’alumne ha de comentar, en conjunt o separadament, que l’amor és un tema recurrent en l’obra i que s’expressa en un doble vessant: la solitud, l’amor a l’altre/a, que passa per l’expressió de l’erotisme, amb la fugacitat de la felicitat que comporta, i la solidaritat cap al col·lectiu oprimint de les dones. D’altra banda, cal que faci referència a les diferents solucions poètiques que es troben al llarg del volum, en gran part deutores de la tradició literària popular, com ara la cançó, però també a l’adopció del sonet, com una forma poètica més elaborada. Cadascun d’aquests dos aspectes es valorarà amb 1 punt.

Si l’alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l’enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 2 punts.

3) Comenteu aquest fragment de *Solitud*, de Víctor Català (cap. XIV «En la Creu»). Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los per separat ni en el mateix ordre):

- la contextualització del fragment en l’argument i el sentit de l’obra;
- la caracterització dels tres personatges que hi intervenen;
- la llengua de la novel·la, en especial, la parla del pastor.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d’argumentació i anàlisi, l’ordenació de les idees i la coherència del discurs]

De tant en tant, i mentre menjaven, la Mila, presa de recels, aixecava vivament el cap com per sorprendre de nou l’espieta al cim del tallat de l’Orgue, fins que el pastor li digué:

—Vos escarrasseu pas, dona de Déu; tingueu pas por que hi torni per avui a vora nostre. Anc que seguissin els civils tota la muntanya n'atraparien pas ferum, de la mala besti... Ell sotgi i fa de les seues mentris és pas vist, mes un cop se'l descobri, com si se'l dragués la terra [...] Crenyeu pas per vós, mentris jo visca. Sé pas per què, mes és així; sempre li hai fet més basarda que la creu al dimoni, i ha pas mai gosat a mirar-me de cara amb els seus uis de brúfol... Amb els coniiis, amb l'ermita, amb tota cosa s'hi desvergonyirà perquè compti amb la dreta del vostre home, mes amb vós s'hi atrevirà pas, perquè sap pla bé que no l'hi perdonaria!

El pastor deixà anar aquelles paraules en el seguit de la preocupació, mes a la Mila li anaren de dret al cor. Commoguda, amb un nus a la gola, féu solament:

—Pastor..., pastor... —i dues llágrimes grosses, clares, li rodolaren cara avall.

El pastor s'esparpellà amb vivesa, com un tocason sorprès pel dia.

—Com és això, ermitana! Vuiu pas que vos encaganyeu amb aquestes dèries si voleu pas renyir amb mi! —Es posà a riure, esforçant-s'hi—. Feu tanmateix massa cabal de les paraules, vós, i això vingui pas a tombs... De vegades un hom xerra, xerra, sense pensar que seu dones, i després... Vaja, jaquim-ho estar ací i se'n parli pas més, sentiu? Desarem les tovaies i tornarem amunt si vos plau, si no perillaria que ens hi vinguessin a cercar amb un fanal! —I llençant els ossos i desfent el fogó d'un cop de peu, ficà al sarró els fòtils que havia tret per a l'esmorzar, i en un girant d'ulls estigué a punt de marxa.

—M'estima! M'estima! —es declarà resoltament la dona per a ella mateixa—. No ho vol dir, no vol que jo ho sospiti, però m'estima!

L'alumne/a ha de tractar, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en la pregunta. La puntuació quedarà determinada per si:

a) sap situar el fragment en el conjunt de l'obra, no només en relació al seu argument sinó també a la seva interpretació;

b) reflexiona sobre el sentit dels personatges: la Mila, el Pastor i l'Ànima, i

c) a partir del fragment, sap explicar els trets generals de la llengua de Solitud, i especialment la parla del Pastor.

Cadascun d'aquests aspectes es valorarà amb 1 punt.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

OPCIÓ B

1) Expliqueu com estructura Montserrat Roig les històries que explica a la seva novel·la *Ramona, adéu* i quins mecanismes fa servir per donar unitat i cohesió al relat. [3 punts].

L'alumne/a ha d'explicar, per separat o conjuntament dos aspectes: 1r. La macroestructura de l'obra, és a dir, el fragment inicial, que focalitza simbòlicament l'acció en la República i la guerra civil; la juxtaposició dels fragments de les històries de cadascuna de les tres protagonistes, i el fragment final, que, enllaçant amb l'inicial, tanca la novel·la; 2n. Tres dels elements que serveixen per donar unitat a aquesta estructura fragmentària, com ara: el nom de les tres protagonistes, la reaparició de personatges en cadascuna de les tres històries, el recurs a la citació de fragments de poemes, la barreja d'estil directe i indirecte, el paral·lelisme de la relació entre les protagonistes i els fets històrics que els toca viure, etc.

Cadascun d'aquests dos aspectes es valorarà amb 1'5 punts.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2) A *Allò que tal vegada s'esdevingué*, de Joan Oliver, Caïm parla de l'excés de lleis que Déu imposa a l'home. Expliqueu com entén la vida aquest personatge i quin sentit té la seva presència en l'obra.

L'alumne/a haurà de remetre's, a l'hora d'explicar els dos conceptes indicats, a quatre idees fonamentals –tractades en conjunt o separatament: el racionalisme de Caïm, entès com a mentalitat científica que dubta metòdicament i així supera el pensament mític; el vitalisme del personatge –ganes de viure, coratge, confiança en la capacitat humana de transformar el medi, etc; la infelicitat de Caïm malgrat les seves qualitats superiors –solitud de la diferència; la personificació en Caïm de l'home fort i autònom, prototipus d'una humanitat nova.

Cadascun d'aquests dos aspectes es valorarà amb 1 punt –0'5 per idea expressada

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 2 punts assignats.

3) Comenteu el següent poema titulat "Demà serà una cançó", de *Llibre de meravelles*, de Vicent Andrés Estellés. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los per separat ni en el mateix ordre, però sí formant part d'un únic discurs sense diferenciar els apartats):

- la contextualització del poema en l'obra de l'autor i la seva època. Així com el tema fonamental del poema i com es desenvolupa;
- l'anàlisi formal del poema: mètrica, rima, si s'escau, figures, etc.
- unes conclusions que relacionin el desenvolupament del tema amb els recursos lingüístics i literaris que s'hi empren.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Demà serà una cançó***Ab dol, ab gauig, ab mals, ab sanitat***

PERE MARCH

- Animal de records, lent i trist animal,
ja no vius, sols recordes. Ja no vius sols recordes
haver viscut alguna volta en alguna banda.
Felicitat suprema, l'hora d'escriure els versos.
- 5 No els versos estellats, apressats, que escrivies,
sinó els versos solemnes -¿solemnes?- del record.
Et permets recordar amb un paisatge i tot:
les butaques del cine, el film que es projectava,
del que no vàreu fer gens de cas, està clar:
- 10 i evoques l'Albereda, les granotes del riu,
les carcasses obrint-se en el cel de la fira,
tota València en flames la nit de Sant Josep
mentre fèieu l'amor en aquella terrassa.
- 15 Animal de records, lent i trist animal,
ara evoques i penses la carn fresca i suau
per on les teves mans o els teus besos anaven,
la glòria d'unes teles alegres i lleugeres,
els cavallons de teules rovellades, la brossa
que creixia, adorable, de sobte, entre les teules.
- 20 Animal de records, lent i trist animal.

L'alumne/a ha de tractar, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en la pregunta. La puntuació quedarà determinada per si:

a) sap contextualitzar el poema com a part del Llibre de meravelles, un dels quatre llibres que l'autor publicà el 1971, moment a partir del qual s'inicià el boom que suposà la seva irrupció en el panorama dels poetes en llengua catalana de l'època. Cal que faci referència, també, al tema del poema mitjançant les referències pertinents a les reflexions del jo poètic i a les tres parts en què es pot dividir el text.

b) descriu els aspectes formals del text comentant que es tracta d'un poema format per vint alexandrins blancs, compostos per dos hemistiquis de sis síl·labes cadascun. En tot cas si es produeix alguna rima assonant al llarg del poema s'ha de considerar com a fruit de la irregularitat. Es valorarà l'atenció a qüestions del còmput vocàlic: elisions, sinalefes, encavallaments, fidelitat al registre col·loquial (p.e. "València" (vers. 12) i "glòria" (vers. 17), que aquí són mots plans)

c) extreu unes conclusions que estableixin la relació entre el contingut del poema i els elements formals que s'hi troben. Pot fer referència a la citació de Pere March que pertany al poema "Al punt que hom naix, comença de morir" en el qual el tòpic tempus fugit i la presència constant de la mort són temes recurrents com en l'obra d'Estellés. Seríem així davant d'un discurs poètic en el qual el jo poètic, que s'atança a la cinquantena, tot utilitzant el recurs d'adreçar-se a la segona persona, recorda els moments de passió amorosa de la seva joventut. El poeta adult constata d'una manera eufemística que en el present ja no viu sinó que recorda, com un "animal de records". Si l'alumne/a desenvolupa de manera correcta i coherent alguna qüestió no explicitada estrictament en els enunciats, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que aquest es comptarà dins els 3 punts assignats al contingut de la resposta.